

9de JAARGANG, NR. 169
19 DECEMBER 2011

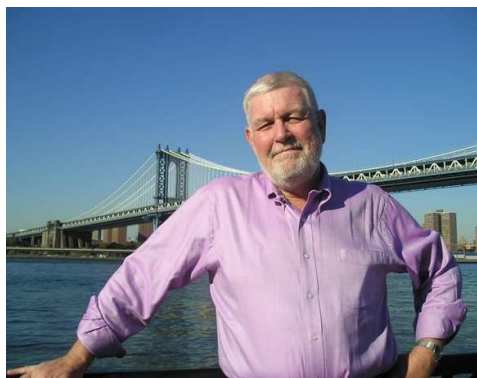
IN DIT NUMMER:

- 1 NIEUWSBERICHTEN**
5 BOEKBESPREKING
6 PLATENRECENSIES
 Bram Stadhouders, European Union 4-tet, Ernst Glerum, Melphi, Frank Wingold, Jazz Station Big Band, Ur, James Carter, Warren Wolf, I Compagni e.a.
14 CONCERTVERSLAGEN
 Ben van Gelder, Alziend Oor, Atomic, Jonathan Kreisberg e.a.
EN VERDER:
19 Will G. Gilbert (Lex Lammen)

JAZZFLITS 170
 staat 9 januari 2012 op
<http://www.jazzflits.nl>

NIEUWSSELECTIE

PAUL BLAIR OVERLEDEN

Met ontsteltenis hebben wij kennisgenomen van de dood van onze New Yorkse correspondent Paul Blair. Hij overleed op 8 december in New York. Gezeten op een bankje in een park trof hem een hartaanval. Blair zou de volgende maand 70 jaar zijn geworden. Als correspondent leverde hij sinds 2006 bijdragen aan JazzFlits. Eerst in zijn rubriek 'New York Calling' en later onder de titel 'New York Jazz Alert'. Vaak waren dat interviews, maar Blair maakte ook gevarieerde berichten uit de 'hoofdstad van de jazz'. Paul Blair was sinds 2003 redacteur van het Amerikaanse Hot House jazzmagazine, schreef voor het Vlaamse blad Jazzmozaïek en leverde in de jaren negentig ook bijdragen aan Jazz Notes, het blad van de Jazz Journalists Association. Tevens verwierf Blair in jazzkringen vermaardheid door zijn toeristische wandelingen langs voor de jazzgeschiedenis interessante plekken in New York. Hij bood onder meer een route door het stadsdeel Harlem aan.

Hans van Eeden

●
ia77

JazzFlits

JAZZFLITS IS EEN ONAFHANKELIJK JAZZMAGAZINE

KØGGING PRESENTEERT EERSTE CD IN AMSTERDAM

In Studio/K te Amsterdam presenteerde KØGGING op 9 december het debuutalbum 'Daydreaming'. Zanger-leider Norbert Kogging reikte de eerste exemplaren uit aan zijn bandleden Folkert Oosterbeek (p), Felix Schlarmann (d) en Tobias Nijboer (b). Kogging: "De muziek van KØGGING is geïnspireerd door artiesten als Brad Mehldau, John Mayer en David Linx." (Persfoto)

JAZZLIEFHEBBERS RIJDEN VAKER TE HARD

Britten die in de auto naar jazz luisteren krijgen vergeleken met andere weggebruikers vaker een boete voor te hard rijden. Dat blijkt uit een onderzoek dat onderzoeksbureau Populus van 4 tot en met 6 november onder tweeduizend volwassen Britten deed.

Uit het onderzoek blijkt voorts dat liefhebbers van rock en metal vaker bij verkeersincidenten betrokken zijn. Het meest relaxed rijden automobilisten die naar pop en klassieke muziek luisteren. Klassieke muziek heeft een rustgevend effect. En pop kan met een half oor beluisterd worden doordat het veelal tamelijk voorspelbaar is. Pop leidt daardoor niet af van het verkeer. Dat doet jazz wel, denken de onderzoekers. Door de complexiteit van de muziek vergeten de chauffeurende liefhebbers op de snelheidsbeperkingen te letten.

NIEUWS

André Klenes. (Foto: J. Joris)

André Klenes wint eerste Roger Vanhaverbeke Bass Trophy

De Belgische bassist André Klenes heeft de eerste Roger Vanhaverbeke Bass Trophy gewonnen. "Zijn spel is klaar en afgelijnd en tegelijkertijd onderbouwd en getekend door een gevarieerd en soms zelfs onverwachts kleurenpalet", aldus de unanieme jury - met onder anderen Jazzmozaïekhoofdredacteur Bernard Lefèvre. De andere twee finalisten waren Félix Zurstrassen en Michel Vrydag. André Klenes krijgt zijn prijs (1.500 euro) op 22 januari 2012 in Brussel.

Rotterdam Jazz Orchestra verder als New Rdam Jazz Orchestra

Het Rotterdam Jazz Orchestra gaat voortaan door het leven als New Rdam Jazz Orchestra. Het orkest heeft ook niet langer een bigbandbezetting, maar is een dertien man sterk jazzcollectief met een vrije bezetting geworden. Trompettist Rob van de Wouw en trombonist Louk Boudesteijn, beiden mannen van het eerste uur, blijven bij het nieuwe orkest betrokken. Samen met bassist Johan Plomp blijven zij de artistieke leiding houden. Met het nieuwe orkest willen zij 'bestaande patronen doorbreken en nieuwe creatieve uitdagingen aangaan', aldus een persbericht.

De medewerkers van JazzFlits wensen u prettige kerstdagen en een voorspoedig 2012.

PLATEN

DAVE BRUBECK QUARTETS ALBUM 'TIME OUT' TWEE MILJOEN KEER IN VS VERKOCHT

Pianist Dave Brubeck heeft een dubbele platinaplaat gekregen voor de verkoop van meer dan twee miljoen exemplaren van het album 'Time Out' in de VS. Brubeck maakte de plaat in 1959 met zijn kwartet met onder anderen saxofonist Paul Desmond. Op het album staat ook de klassieker 'Take Five'.

Het album, dat bij Columbia verscheen, ontleende zijn titel aan de voor de jazz afwijkende maatsoorten als 9/8 en 5/4. Hoewel het album door de critici niet al te welwillend werd ontvangen, viel de mix van cool en West Coast bij het publiek bijzonder in de smaak. Het album bereikte de tweede plaats in de Billboard popalbum Top 100 in 1961, verbleef 164 weken in die lijst en was het eerste jazzalbum waarvan meer dan een miljoen exemplaren werd verkocht. In 2009, vijftig jaar na de release, werd door Columbia Legacy nog een speciale jubileumeditie uitgebracht. Het album was ook wereldwijd een kaskraker.

PRIJZEN

SONNY ROLLINS DOOR VS-PRESIDENT GEËERD

Voor zijn bijdrage aan de Amerikaanse cultuur is saxofonist Sonny Rollins op 4 december in Washington door president Barack Obama geëerd met de Kennedy Center Honor. Ook Neil Diamond, Meryl Streep, Yo-Yo Ma en Barbara Cook kregen de onderscheiding.

Obama noemde Rollins in zijn speech 'a real jazzmaster': "He often plays hour-long solos without any repetition, leaving audiences speechless. People sometimes wonder how he can play for so long, but in Sonny's words, 'It just means there's something out there, and I know I have to find it'" Alle geëerden kregen een sjerp omgehangen. Op een vraag van een verslaggeefster wat hij nu eigenlijk nog meer had gekregen, antwoordde Rollins schertsend 'a million dollars'. Die scherts deed niets af aan zijn waardering voor het eerbetoon: "These days we need everything to make America a better place and jazz does that. So it's important that I got this. And I got it not for myself, I got it for the jazzcommunity." Op de vraag waar hij zijn prijs zou gaan opbergen antwoordde Rollins: "I have to buy a new house to give it justice, you know." De jaarlijkse Honors werden voor de 34ste keer toegekend. (archieffoto Sonny Rollins: Tom Beetz)

NIEUWS

Cultuurpodium Porgy en Bess krijgt meer subsidie

Het Cultuurpodium Porgy en Bess in Terneuzen krijgt van de gemeente en de provincie Zeeland een jaarlijkse subsidie van 60.000 euro. De subsidie maakt het de organisatie mogelijk om een betaalde manager in dienst nemen. Onder het cultuurpodium valt ook jazzclub Porgy en Bess. Om geld in te zamelen voor een opknopbeurt zijn er in januari 2012 tal van benefietoptredens. Het eerste wordt 4 januari door Freek de Jonge gegeven.

Rembrandt Frerichs tekent contract bij Challenge Records

Pianist en componist Rembrandt Frerichs heeft een contract getekend bij Challenge Records. In maart zal bij die maatschappij het album 'Continental' van het Rembrandt Frerichs Trio uitkomen. Het trio bestaat naast Frerichs uit Guus Bakker op contrabas en drummer Vinsent Planjer.

Nog nieuw album van Hank Jones

Bij Universal verschijnt in januari 2012 een nieuw album van pianist Hank Jones. Hij maakte 'Come Sunday' in februari 2010, drie maanden voor zijn dood en samen met bassist Charlie Haden. Het album is een vervolg op 'Steal Away' uit 1995. Daarop werkten de twee ook al samen.

Algemeen directeur Jazz at Lincoln Center stapt op

Adrian Ellis, algemeen directeur van Jazz at Lincoln Center in New York, stapt in januari op. Ellis heeft de leiding sinds 2007. Hij gaat weer als zelfstandig adviseur van kunstorganisaties werken.

Voordat hij bij Jazz at Lincoln Center kwam gaf hij die organisatie al jarenlang advies. Met het aantreden van Ellis ontstond rust in de organisatie. Voor zijn komst waren in vijf jaar tijd zes managers de revue gepasseerd. Ellis' doel, een omzet van 80 miljoen in 2012, is niet gehaald. Wel zijn de reserves en het budget enorm gestegen. Over de opvolging van Ellis is nog niets bekend.

OVERLEDEN

Erich Bachträgl, 24 nov. 2011 (67)

Oostenrijkse drummer.

Art Hillery, 23 november 2011 (86)

Amerikaanse pianist.

Hans Reichel, 22 nov. 2011 (62)

Duitse gitarist.

Lees JazzFlits op uw iPad

PRIJZEN VERVOLG

VERNON CHATLEIN KRIJGT STIPENDIUM 2011 VAN STICHTING JAZZTALENT

Percussionist Vernon Chatlein (rechtsonder) heeft 27 november in Huize Zeerust te Amsterdam het stipendium 2011 van de stichting Jazztalent in ontvangst genomen. Dat bedraagt 2.500 euro. Ook kreeg hij een glasplaatje van kunstenaar Jan Verschoor (linksboven op de foto). Het stipendium wordt jaarlijks uitgereikt aan een laatstejaars jazzstudent van het Conservatorium van Amsterdam. Eerder ontvingen onder anderen de pianisten Jorg Kaaij (2000), Folkert Oosterbeek (2009), Gideon van Gelder (2007) en zangeres Sarah Fairfield (1999) beurs en beeld.

Foto: Joke Schot.

PODIA

DOEK VALT VOOR POL'S PLACE FOR JAZZ IN BERGEN OP ZOOM

In Bergen op Zoom is 18 december het doek gevallen voor Pol's Place For Jazz. Eigenaar Pol de Bie (64) gaat het rustig aan doen en heeft zijn zaak, de Don Camillo Bar, verkocht.

Pol's Place For Jazz heeft negen jaar bestaan. Samen met Marlies van Lier verzorgde Pol de Bie de programmering. "We hebben er de laatste negen jaar met een zo breed mogelijk programma hopelijk voor gezorgd dat niemand in of rond Bergen op Zoom nog hoeft te denken dat jazz iets is van en voor pijprokende oude mannen", aldus Van Lier in dagblad BN De Stem van 7 december. Musici als saxofonist Benjamin Herman, gitarist Anton Goudsmid en trompettist Eric Vloeimans (hij was er 18 december voor de vierde keer) lieten zich strikken om zondagmiddag bij Pol op te treden. Pol's Place vroeg geen entreegeld. Na het eerste seizoen bleek dat er veel geld bij moest, vertelt De Bie in BN Stem: "We organiseerden de optredens sinds die tijd met een bijdrage van een vriendenclub en een aantal sponsors. Dat heeft voor een grote groep betrokken aanhangers gezorgd." De Bie en Van Lier hopen dat de nieuwe eigenaar ook gratis jazz gaat programmeren, dan wel dat elders in Bergen op Zoom de geest van Pol's Place zal voortleven.

Volg het jazznieuws op <http://www.twitter.com/jazzflits>.

JAZZ TWEETS

De beste van 2011 volgens Amazon:
1. When the Heart Emerges Glistening, A. Akinmusire
2. The Lost and Found, G. Parlato
3. Rruga, C. Vallo.

Op 07/01 komt na bijna 20 jaar het Surinam Music Ensemble weer bijeen in de oorspronkelijke bezetting. Ze spelen dan in het Bimhuis (A'dam).

Volgens Arrow Jazz FM kon het station in de maanden september en oktober wekelijks 365.000 unieke luisteraars noteren.

HP De Tijd koos de Nederlander van het jaar 2011. Ergens onder in de top 30 bungelt trompettist Eric Vloeimans.

Met 'Ao Mar' van zijn cd 'Nights On Earth' dingt Vince Mendoza mee naar de Grammy Best Instrumental Arrangement Accompanying Vocalist(s).

De geplande concerten 2012 bij Joy of Jazz in Nieuwegein zijn afgelast. 'Er word hard gewerkt aan een betere formule.'

'The Lick' heet dit filmpje op You Tube. Monnikenwerk en absoluut het bekijken waard: <http://bit.ly/vzCuZ6>.

Iedere dinsdag op Arrow Jazz FM: Dutch Jazz. Presentatie: Rolf Delfos en Bart Wirtz. Het programma duurt van 21 - 22.00 uur.

John Zorns cd 'A Dreamer's Christmas' is uit. Kom in de kerststemming en beluister het album hier: <http://n.pr/usIk8h>.

Trompettist Clark Terry is 4 december 91 jaar geworden. Hij verkeert niet in goede gezondheid. Recentelijk is zijn been geamputeerd.

13/01/12: Winterjazz in Keulen. Met o.a: Kristina Fuchs, Florian Weber, Christian Thomé Trio, Laia Genc en Tobias Christl: <http://bit.ly/uAUrP3>

Jazzscreibent Ted Goia vindt Liza Ferschtmans 'Julius Röntgen Violin Concertos' beter dan Sonny Rollins' 'Road Shows': <http://bit.ly/upl79g>

ACTUELE TWEETS VINDT U OP:
WWW.TWITTER.COM/JAZZFLITS

OVERIG

ROTTERDAMSE JAZZSCENE BETOONT EER AAN OVERLEDEN JAZZLIEFHEDER

Van de zomer overleed de Rotterdamse jazzliefhebber 'King' Richard Coppieters. Hij hield niet alleen van jazz, maar maakte ook deel uit van 'de scene'. In de Rotterdamse zaal De Unie was op zondag 20 november een eerbetoon voor hem georganiseerd. Het was een drukbezochte middag met de 'fine fleur' van de Rotterdamse jazz en poëzie, onder wie dichter Jules Deelder. Ook drummer John Engels (zie foto) was aanwezig. Coppieters, geprojecteerd op de muur, gaf er stilzwijgend zijn goedkeuring aan. Jazz blijft!

Tekst en foto: Jan van der Heijden.
(voor meer foto's: <http://bit.ly/ucmH5C>)

METROPOLE ORKEST KRIJGT DRIE JAAR EXTRA VOOR VERZELFSTANDIGING

Op aandringen van de Tweede Kamer heeft cultuurminister Van Bijsterveldt het Metropole Orkest drie jaar extra gegeven voor de verzelfstandiging. Het orkest krijgt tot 2016 nog 11,5 miljoen euro. Een en ander werd 11 december besloten tijdens de behandeling van de media-begroting.

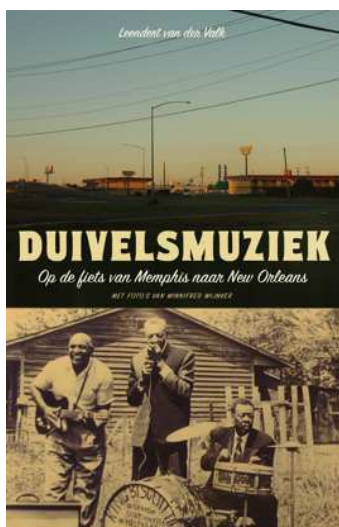
SP-Kamerlid Jasper van Dijk diende een motie in met de bovenstaande strekking. De minister zag die als ondersteuning van haar beleid en liet het oordeel aan de Kamer. Van Bijsterveldt gaat de komende tijd het bedrijfsplan van het Metropole Orkest nader bestuderen.

Het Metropole Orkest voerde de laatste weken intensief actie voor het voortbestaan. Onder meer werd onder leiding van Vince Mendoza de single 'Wereldwijd Orkest' opgenomen, een nummer geschreven door John Ewbank (de hitmaker van Marco Borsato) en Han Kooreneef. Vocale bijdragen leverden onder anderen Edsilia Rombley, Ruth Jacott, Giovanca, Karin Bloemen, Lee Towers, Hind en Trijntje Oosterhuis. De protestsong kwam in een keer binnen op de eerste plaats van de Single Top 100. Het orkest zal in de aanloop naar de verzelfstandiging de kosten moeten verlagen en de inkomsten verhogen. Het Metropole Orkest maakt nu nog deel uit van het Muziekcentrum van de Omroep (MCO).

Bekijk hier de clip van het nummer 'Wereldwijd Orkest':
<http://www.youtube.com/watch?v=S8Zc-sX3t9M>.

JAZZ OP PAPIER

ACHTERUITFIETSEN DOOR DE BLUESHISTORIE

Leendert van der Valk, met foto's van Winnifred Wijnker.

Duivelsmuziek : op de fiets van Memphis naar New Orleans.

Amsterdam : Veen, 2011.

271 pag. : ill.

ISBN 978-90-204-6661-4 pbk.

Prijs 24,95 euro.

Op de fiets zie je meer dan met de auto. Dit was het uitgangspunt om de weg van Memphis naar New Orleans op de fiets af te leggen. Anders dan de Mississippi, dus tegen de stroom van de muziekgeschiedenis in: van de rhythm and blues via de blues naar de hollers en worksongs, nog net op tijd in de Angola gevangenis vastgelegd door folkloristen als Alan Lomax. Journalist Leendert van der Valk en fotografe Winnifred Wijnker hadden niet voorzien waar ze allemaal mee te maken zouden krijgen: hoe het fietsvervoer per vliegtuig geregeld is, een brug waar je niet overheen mag, gaten in het asfalt, de vochtige hitte, het kale land – in de zin van geen mens te bekennen – de langschurende vrachtauto's en de fabrieksterreinen: 'De gassen die we dit ritje inademen snoepen een stief jaartje van onze levensverwachting af.'

Hun verslag in woord en beeld heeft dan ook een hoog waarben-ik-aan-begonnen gehalte. Dat wordt nog sterker als ze merken, dat deze wijze van vervoer hen zo goed als niets extra's oplevert. Veel nep: 'Blues rock in plaats van blues, een ziekte waaraan het genre al een paar decennia lijdt.' Van Mississippi John Hurt vinden ze na veel gezocht het graf, verscholen tussen de bomen. De gevangenen van Angola zingen niet meer. In navolging van de Robert Johnson-legende gaan ze de duivel verzoeken 'in het kader van de participerende journalistiek'. Maar schrijver heeft geen gitaar meegenomen – die paste niet in de fietstassen – en 'voor zo'n goedkope deal komt de duivel zijn nest niet uit'.

Hij zet zich af tegen zogenaamde musea als deel van de toeristenindustrie en tegen diegenen die per auto daar een vluchtig bezoekje komen brengen. Als gewaarschuwd wordt voor een onveilige wijk, doemt een vooroordeel op, dat hij echter onmiddellijk wegwuift.

Hoe dichter ze New Orleans naderen, hoe positiever en fleuriger de stemming wordt. Er is zelfs een fietspad. We zijn in het land van de voodoo, de 'rammelende pianostijl' en 'de trompetten en trombones [die] jeppen over de pompende, slepende second-line-beat'. Ze hebben er dan ook een week voor uitgetrokken. Zoals elders zijn anderen hen voor geweest, onlangs nog Jean-Pierre De Smet en Robert van Scheers; beiden noteerden hun indrukken (zie JF, nrs. 16 en 142). Het boek van de tweede krijgt van Van der Valk nog een aanbeveling mee.

Tussen de regels door en in kaders krijgt de lezer extra informatie voorgeschoteld, die minstens evenveel waard is als de persoonlijk observaties, op een populaire, maar wel degelijk verantwoorde manier. Want schrijver heeft zich niet alleen op de tocht voorbereid, maar heeft zich goed op de hoogte gesteld van het ontstaan, de essentie en de samenhang van de diverse muziekgenres en de representatieve vertolkers ervan. Van hen zijn opnamen te beluisteren via duivelsmuziek.nl.

Alles is opgeschreven in een persoonlijke en levendige stijl, wat het lezen voor een ieder tot een waar genot maakt: 'Bij elke maaltijd kijken we als eerste naar groente en fruit. Als je het ziet, moet je het pakken, op enkel hamburgers krijgen we die trappers niet meer rond.'

Winnifred Wijnker droeg zo'n zestig foto's bij; ze zijn wat donker uitgevallen, maar vormen samen met veertig andere illustraties een welkome aanvulling op de tekst. Al met al hebben de auteurs door beeld en tekst, door persoonlijke impressies en achtergrondinformatie een uiterst leesbaar en vakkundig uitgebalanceerd geheel weten te bereiken.

Jan J. Mulder

CD-RECENSIES

BRAM STADHOUDERS SIDSEL ENDRESEN/JIM BLACK Bell Time Muzieklab Brabant

Bezetting:

Bram Stadhouders (g, laptop),
Sidsel Endresen (voc),
Jim Black (d).

Op het Tilburgse Incubate Festival werd gitarist Bram Stadhouders in staat gesteld om een dreamtrio samen te stellen. Hij koos voor de Noorse zangeres Sidsel Endresen en de Amerikaanse drummer Jim Black. 'Bell Time' is samengesteld uit twee geheel onvoorbereide concerten, en dat is nergens aan af te horen. De drie voelen elkaar perfect aan, en weten elkaar goed te sturen in steeds weer nieuwe richtingen. Het album opent met de typische ambient-gitaarklanken die we van de jonge Nederlander kennen. Endresen voegt er haar breekbare stemge-luid bij, en Black vult subtiel in met zacht trommelgeklap.

'Het blijft niet bij verstilling. Endresen beschikt ook over een flinke strot met een scherp randje.'

Het blijft echter niet bij de verstilling van het begin, want af en toe wordt de kachel flink opgepookt door Black. Endresen blijkt dan ook over een flinke strot, met een scherp randje te beschikken, zoals in het bijna rockachtige 'Retrette'. Het zijn allemaal overtuigende bewijzen dat er anno nu nieuwe manieren bestaan om vrij te improviseren. Het drietal blijft nooit in richtingloze geluidenimprovisaties hangen, maar daagt elkaar uit om boeiende klanklandschappen te produceren, of soms zelfs bijna-liedjes. 'Rulering' is een mooi voorbeeld van het laatste, en hier klinkt Endresen haast als een impro-Joni Mitchell. Bijzonder.

Herman te Loo

Bekijk dit trio tijdens festival Incubate: <http://bit.ly/tRSkrs>.

LE COULTRE/VAN VEENENDAAL A Cool Tree Evil Rabbit Records

Bezetting:

Lysander le Coultre (c),
Albert van Veenendaal (p).

Bij het beluisteren van 'A Cool Tree' bekroop met hetzelfde gevoel als bij het lezen van de requiemroman 'Tonio' van A. F. Th. Van der Heijden. Je maakt kennis met een bijzonder mens, en tegelijkertijd moet je ook afscheid van hem nemen. Lysander le Coultre was erg belangrijk voor Evil Rabbit Records, als de vormgever van de geniale hoesjes met het konijnenhol. Hij was echter ook een getalenteerd cellist, iets wat we al konden horen in de laatste cd van Lotz Of Music ('Bite') en nu dus op deze wunderschone duo-cd met Albert van Veenendaal. Ik schrijf dit alles in de verleden tijd, want Le Coultre overleed plotseling in januari 2009, op 46-jarige leeftijd. Op 'A Cool Tree' horen we een breed palet aan muzikale aanpak, sferen en muzikale avonturen. Het resultaat kan soms zo kaal en sober zijn als een compositie van Erik Satie of Anton Webern, maar ook zo heftig naar een climax toewerken als een nummer van Radiohead. Dat laatste gebeurt bijvoorbeeld in 'Firefly', dat opent met een ontroerende melodie in de piano, waarbij de cello begeleidt, maar zich langzaam aan die rol ontworstelt om al improviserend de piano met een tegenmelodie te beantwoorden. Dat constante met elkaar, om elkaar heen of tegen elkaar musiceren, houdt het avontuur de volle 36 minuten in stand. Gezien de trieste afloop is dat een armetierige hoeveelheid tijd, en gezien de kwaliteit van het gebodene al helemaal. Maar het is dan ook het enige wat op 'A Cool Tree' is aan te merken. Een waardig requiem, al was de opname natuurlijk nooit zo bedoeld.

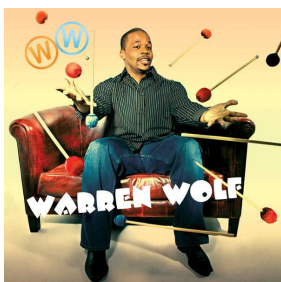
(www.evilarabbitrecords.eu)

Herman te Loo

Luister hier naar tracks van dit album: <http://bit.ly/toTiT6>.

Heeft u jazznieuws? Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

WARREN WOLF
Warren Wolf
Mack Avenue

Bezetting:

Warren Wolf (vib),
 Tim Green (ss, as),
 Jeremy Pelt (tp),
 Peter Martin (p),
 Christian McBride (b),
 Gregory Hutchinson (d).

JOACHIM KÜHN
Free Ibiza
Out Note

Bezetting:

Joachim Kühn (p).

VERVOLG CD-RECENSIES

In deze economisch barre tijden klinkt de afkorting 'WW' niet bepaald feestelijk. De initialen van vibrafonist Warren Wolf op de hoes van zijn titelloze debuutalbum geven wèl een vrolijk gevoel. Hij jongleert op de foto met tien mallets en zijn muziek straalt dezelfde optimistische energie uit.

'De muzikanten soleren waar dat hoort en leveren karaktervolle bijdragen. Het zijn bovendien echte teamspelers.'

Warren Wolf (Baltimore, 1979) is een relatieve late debutant, want hij vergezelde al menige collega. Zo zag ik hem schitteren tijdens een concert van bassist Christian McBride, die ook op deze cd meespeelt. Voor deze gelegenheid kon Wolf zelf musici uitnodigen, en dat zijn voorwaar niet de minsten! Met dit gezelschap wordt hardcorejazz gemaakt. Het liefst in up-tempo en razend energiek. Pas in de vierde track gaat het tempo fors onderuit met 'How I Feel This Given Moment'. In totaal staan er tien interessante composities van Warren Wolf op de cd. Daarvan is de orkestrale manier van spelen in het solostuk 'Señor Mouse' heel bijzonder. Hij begeleidt daarin zichzelf alsof er een tweede marimba is; sprankelend en dynamisch. Daarnaast voorkomt Wolf het steeds weer om 'chique' of 'smooth' te klinken. Zelfs zijn langzame stukken zorgen ervoor dat je geboeid luistert. Na het langzame 'Katrina' volgt weer een vol-gas-stuk. Zij aan zij scheuren Tim Green (altsaxofoon) en Wolf in up-tempo door de straten van New York, maar komen binnen vier minuten heelhuids aan op hun bestemming. Dat zo'n hoog tempo niet past bij het drumloze 'Intimate Dance' begreep u al. Alle muzikanten zijn echte teamspelers. Ze soleren waar dat hoort en leveren karaktervolle bijdragen. Een minpuntje van het album is de ontbrekende titel. De muziek heeft zo'n professioneel niveau dat een onderscheidende titel beslist op zijn plaats is.

Peter J. Korten

Luister naar een stuk van dit album: <http://bit.ly/sVmR7T>.

Van pianist Joachim Kühn besprak ik in de vorige JazzFlits de cd die hij vorig jaar maakte met de HR-bigband. Hij maakt echter ook vrije jazz. Al vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw. In de jaren zeventig speelde Kühn nog met drummer Pierre Courbois. Krap twintig jaar geleden kwam hij weer in de belangstelling toen hij met saxofonist Ornette Coleman optrad. Op de solo-cd 'Free Ibiza', die september 2010 werd opgenomen, staan composities die 'iets' hebben met dit Spaanse eiland. Composities waar Kühn uitgebreid op improviseert. Dat gaat hem schijnbaar gemakkelijk af, de muziek vloeit als vanzelfsprekend uit zijn vingers. Zijn melodieën zijn mild van toon. De improvisaties blijven stuk voor stuk dicht bij de thema's en vormen daarmee een afgeronde eenheid. De muziek meandert heerlijk voort. Als je de tijd neemt om je de muziek eigen te maken, gaat deze steeds meer boeien. Het woord 'free' komt vier keer terug in de titels van de stukken. Kennelijk werkt het leven op het eiland Ibiza bevrijdend voor Joachim Kühn.

Hessel Fluitman

Joachim Kühn speelt solo bij Mezzo: <http://bit.ly/uyDtQ7>.

VERVOLG CD-RECENSIES

MICHAEL BATES Acrobat: Music for and by Dmitri Shostakovich Sunnyside

Bezetting:

Chris Speed (ts, as, kl),
Russ Johnson (tp),
Russ Lossing (p, Rhodes),
Michael Bates (b),
Tom Rainey (d).

Het is interessant om na te gaan wat de parallellen zijn tussen de avant-garde jazz en de muziekstukken van de Russische componist Dmitri Shostakovich (1906-1975). Shostakovich, wiens werken als klassiek componist tegendraads genoemd worden, gekenmerkt door gebruik van dissonanten en sterk geprofileerde ritmewisselingen, had een voorkeur voor jazz. Een keuze die in het stalinistische Rusland niet werd gewaardeerd en waar zijn werk van overheidswege sterk werd bekritiseerd. De Canadese contrabassist Michael Bates speelde in het begin van zijn muzikale carrière in punkrock bands. Een opmerkelijke analogie met Shostakovich. Zijn debuutplaat als bandleider, 'Outside Sources' (2004), kreeg allerwege een zeer goede ontvangst, hoewel 'Outside Sources' niet voor iedereen even toegankelijk was. Bates schuwt het experiment niet. Dat hij nu een plaat heeft gemaakt met werk van en gebaseerd op dat van Shostakovich wekt geen verwondering en is een logische stap in zijn oeuvre. 'Acrobat: Music for and by Dmitri Shostakovich' bevat één werk van Shostakovich, 'The Dance of Death' (uit diens strijkkwartet in C) en voor het overige composities van Bates die hoorbaar zijn gebaseerd op de stijl van Shostakovich. Inderdaad met dissonanten en geprononceerde ritmeveranderingen. Maar ook met ingehouden, bijna intieme delen met een melancholische sfeer. Bates heeft een plaat gemaakt die liefhebbers van Shostakovich' muziek zal verrassen en jazzluisteraars met een voorliefde voor avant-garde zeer in de smaak zal vallen en wellicht op het spoor van Shostakovich zal zetten. Het zal me niet verbazen als Zappa één van Bates volgende projecten gaat worden.

Frank Huser

Luister naar een track van dit album: <http://bit.ly/vIYoor>.

EUROPEAN UNION QUARTET The Dark Peak AOP Records

Bezetting:

Iman Spaargaren (ts, ss, bkl),
Ulrich Elbracht (g),
Gavin Barras (b),
Marek Dorcik (d).

Musici die muziek maken omdat het gaat om die muziek. Dat zou de omschrijving kunnen zijn van de European Union Quartet en tegelijk ook een kenmerk van zijn muziek. Het lijkt een volstrekt overbodige en nutteloze omschrijving maar wanneer je luistert naar 'The Dark Peak' is dat wat mij meteen opvalt. Muziek die zorgvuldig is gemaakt. Composities die elegant klinken, geraffineerd en beziel. En het samenspel van dit kwartet, gebalanceerd en gelijkwaardig. 'The Dark Peak' is een juweel, omdat het een bijzonder muzikale plaat is. Een plaat waarin die liefde voor muziek hoorbaar is. En met een sterk narratief element. Elke compositie heeft dat verhalende aspect waarin met name ontwikkeling in het werk erg sterk wordt getoond. Dat is een sterk punt van dit viertal, de progressie in de composities waarbij de soli niet geïsoleerd komen te staan van het geheel maar dat totaal juist bekrachtigen. Hierdoor krijgen de nummers die sterke evoluerende werking en dat verhalende kenmerk. Negen uiterst sfeervolle, kamermuziek getinte eigen composities van Spaargaren, Elbracht en Barras maken 'The Dark Peak' tot een heel bijzondere plaat. En een opname die, zoals we dat van platen op dit label uitgebracht inmiddels weten, zeer helder en warm klinkt. Een groot compliment voor dit Europese kwartet!

Frank Huser

Luister naar tracks van dit album: <http://bit.ly/r43YuG>.

ERNST GLERUM**Movie Music****Favorite Records**

(www.ernstglerum.nl)

Bezetting:

Ernst Glerum (p, b),
Clemens van der Feen (b),
Han Bennink (d).

GLERUM OMNIBUS**Models****Favorite Records****Bezetting:**

Ernst Glerum (p),
Clemens van der Feen (b),
Jamie Peet (d).

IGLOO JAZZ CLASSICS**Igloo****VERVOLG CD-RECENSIES**

Een aantal stukken uit de muziek die Ernst Glerum schreef voor een vijftal films waren al eens her en der op zijn cd's terechtgekomen. Nu brengt hij de composities uit zoals ze bedoeld zijn. Verreweg de meeste muziek op 'Movie Music' is geschreven voor 'Stad aan de Haven', een serie over de Amsterdamse haven voor RTV Noord-Holland. Glerum bedacht hiervoor een orkest van twintig contrabassen en piano, alles door hemzelf (overgedubd) gespeeld. Het effect van al dat lage strijkwerk is verbluffend, want het resultaat is uiterst sonoor, veel meer dan van een gewoon strijkenensemble. De eerste vier tracks, tezamen de 'Bass Symphony' vormend, zijn minimal music-achtig, maar dan wel de rijkere variant, zoals we die bij Philip Glass en John Adams horen. De orkestratie is schitterend, en met de piano erbij lijkt het wel een pianoconcert. Ook 'Two Tone Fantasy' doet erg klassiek (Bach!) aan, en met de onbegeleide contrabas horen we op overtuigende wijze hoe loepzuiver Glerum strijkt. In de andere stukjes komt wat meer jazz om de hoek kijken, zoals in 'Terugweg' (met ritselfend drumwerk van Han Bennink) en de onbegeleide, onopgesmukte 'Highway Blues'.

Een aantal filmcomposities vinden we ook terug op de nieuwe cd van Glerums pianotrio Omnibus: 'Aria' en 'Symphony Part IV' komen uit 'Stad aan de Haven', maar klinken hier natuurlijk anders dan met het basorkest. Glerum is hier de pianist, en laat de baspartij over aan zijn ex-leerling Clemens van der Feen. Nieuw in de groep is de jonge drummer Jamie Peet, die het heel aardig doet. Glerum heeft als pianist een voorliefde voor soul-jazz à la Horace Silver ('Cement'), alhoewel ook Herbie Nichols ('Omnibus Four') een invloed op zijn piano- en compositie-ideeën is. Net als op de vorige cd, '57 Variations', haalt Glerum een oude compositie van hemzelf onder het stof vandaan. 'Psalm' schreef hij voor het JC Tans Orchestra, en het was bij concerten een publieksfavoriet. In de trio-versie klinkt het stuk soberder dan in de vet aangezette arrangement voor Tans en z'n mannen. Met de schmierende tenorsax van de leider was er altijd een stevige knipoog aanwezig in de uitvoering, en die mis ik hier een beetje. Het neemt niet weg dat 'Models' weer een fijne toevoeging aan de Omnibus-discografie is.

Herman te Loo

Bekijk Ernst Glerum in Vrije Geluiden: <http://bit.ly/thdEIy>.

Onder de titel 'Igloo Jazz Classics' geeft het Belgische label Igloo oude opnamen uit haar catalogus opnieuw uit. Alles bij elkaar een bonte verzameling Belgische jazz uit de jaren 1985 tot 1995. Het is een interessante serie. Werk van onder anderen trompettist Chet Baker, gitarist Philip Catherine, saxofonist Jacques Pelzer, pianiste Nathalie Lories, maar ook onbekendere musici als de gitaristen Paolo Radoni en Serge Lazarevitch is nu voor een aantrekkelijke prijs weer te koop. Het betreft albums als 'Crystal Bells' (1985) van Chet Baker, 'Never Let Me Go' (1990) van Jacques Pelzer (van hem is in Nederland niet veel muziek bekend), 'Intuition' (1988) van pianist Michel Herr, Quatrième Monde (1990) van Trio Brava (de meest moderne en eigenzinnige groep in het geheel) en 'Rhythm Sphere' (1995) van pianist Eric Legnini. In totaal zijn tot nu toe negen albums in een nieuw jasje verschenen. Een welkom initiatief deze 'Classics'.

(<http://www.igloorecords.be/albumsselections/igloo-jazz-classics/>)

Hessel Fluitman

JAMES CARTER
At The Crossroads
 Emarcy

Bezetting:

James Carter (ss, as, ts, bars),
 Gerard Gibbs (org),
 Leonard King Jr. (d)
 en diverse gasten.

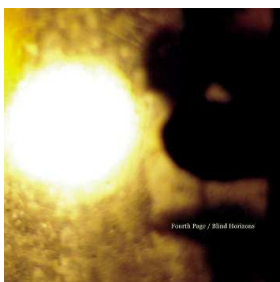
VERVOLG CD-RECENSIES

Hoe groots kan een trio klinken! 'At The Crossroads' is de meest recente productie van saxofonist James Carter. Het is een studio-album, maar het grote geluid dat dit drietal produceert is geschikt voor concerten op grote podia. Het trio bestaat ongeveer tien jaar. Drummer Leonard King Jr. schreef de onderhoudende liner notes. Hij werkt met Carter samen sinds 1984. Carter was toen 15! Je hoeft bepaald geen kenner te zijn om het geluid van James Carter te herkennen. Hij klakt, gromt, doet scherpe uithalen en het maakt werkelijk niet uit of dat in up-tempo gaat zoals in 'Oh Gee' of in een lazy ballad als 'My Whole Life Trough'. Carter weet traditionele jazz en mainstream volledig naar zijn hand te zetten. De cd bevat ook bluesy- en gospel-elementen. Het gemak en de virtuositeit waarmee hij op allerlei saxofoons en fluit speelt blijft je altijd weer verbazen. Bovendien is Carter een stijlvolle showman. Bij optredens draagt hij vaak een keurige, lange jas. Dat staat mooi als hij op zijn lange baritonsaxofoon speelt. Dat laatste doet hij op de cd in het nummer: 'The Walking Blues', omlijst met de vocalen van Miche Braden. James Carter is een meester in de spannende opbouw van een ballad. Hij legt er met melodieuze lijnen veel gevoel in, maar 'smooth' wordt het gelukkig nooit! Het orgel van Gibbs volgt hem op de voet en gromt en dreunt met hetzelfde enthousiasme. 'JC Off The Set' is het korte antwoord van Gerard Gibbs op 'JC On The Set'. Hoewel de titels tekstueel niet veel van elkaar verschillen, houdt Gibbs het tempo in zijn compositie laag, en dus schittert Carter hier zonder hoge snelheden. Het heftigste is voor het laatst bewaard: 'The Hard Blues'. Gibbs legt met zijn baspedalen een stabiele basis door een kort motiefje steeds maar weer te herhalen. En weer. En weer. Carter en gitarist Bruce Edwards soleren er overheen met een stevig vraag-en-antwoordspelletje. Ik weet zeker dat Carter zijn rietje bij de opname van deze track heeft stukgeblazen.

Peter J. Korten

Luister naar een track van dit album: <http://bit.ly/sDQJxB>.

FOURTH PAGE
Blind Horizons
 Leo Records

Bezetting:

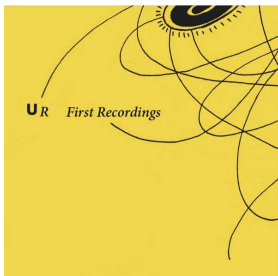
Charlie Beresford (voc, g, khaen),
 Carolyn Hume (p),
 Peter Marsh (b),
 Paul May (d).

De Britse pianiste Carolyn Hume en slagwerker Paul May vormen een vast duo, dat reeds vijf cd's voor Leo Records maakte. Samen met zanger Charlie Beresford en bassist Peter Marsh vormen ze de nieuwe groep Fourth Page. In hun volledige vrije improvisaties onttrekken ze zich aan iedere genreduiding. Van Hume en May weten we al hoe bedachtzaam ze muziek maken, soms met spaarzaam notengebruik, afwisselend tussen rubato, haast tempoloze stukken, en hypnotiserende ritmes die May uit zijn trommels tovert. De puls die de bas van Marsh beidt is een welkome aanvulling hierop, maar ook het strijkwerk in de verstilde passages mag er zijn. Een sterke troef heeft Fourth Page in de hese stem van Charlie Beresford. Hij zingt in een onopgesmukte stijl, die verwantschap vertoont met Robert Wyatt. In zijn improvisaties kiest hij niet voor instrumentaal stemgebruik (wat misschien voor de hand zou liggen), maar voor associatieve teksten. Hierdoor ontstaan merkwaardige, haast folkachtige 'liedjes', waarvan het onvoorstelbaar is dat er niet van te voren iets aan bedacht is. De heldere opname in de St. James' Church in Weybridge (in het graafschap Surrey), ten slotte, accentueert elk detail dat de groep neerzet.

(www.leorecords.com)

Herman te Loo

UR
First Recordings
 Eigen beheer
 (www.urmusic.nl)

Bezetting:

Diego Soifer (comp, arr),
 Franz Von Chossy (p),
 Guillermo Celano (g),
 Brice Soniano (b),
 Pepe Garcia (d, perc).

VERVOLG CD-RECENSIES

Dit is op voorhand al een bijzonder groepje, want de leider van Ur, de jonge, in Den Haag opgeleide, Argentijn Diego Soifer, speelt geen instrument in de band. Hij is de artistiek leider, componist en arrangeur van de groep. Bij een bigband is zo iets natuurlijk normaal, maar voor een kwartet/kwintet toch wel uitzonderlijk. Dat is het muzikale pad dat Soifer wil bewandelen ook. Hij neemt namelijk elementen uit de pop en klassieke muziek, en versmeedt ze tot materialen voor improvisatie – jazz zo u wilt. Het repertoire op deze eerste cd 'First Recordings' lijkt op papier een allegaartje (van Purcell en Beethoven tot Radiohead en Queen), maar door de aanpak van Soifer wordt het dat niet.

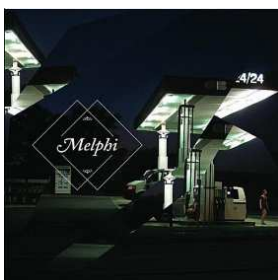
'Ur klinkt als geen andere band. De sublieme instrumentbeheersing van de bandleden speelt daar zeker een rol in.'

Sterker nog, het levert hoogstpersoonlijke muziek op, waardoor Ur klinkt als geen andere band. De sublieme instrumentbeheersing van de bandleden speelt daar zeker een rol in, want het stelt Soifer bijvoorbeeld in staat om bassist Brice Soniano regelmatig de melodielijnen te laten spelen, zoals in het ontroerende 'The Queen's Dolour' van Henry Purcell. Dit stuk geeft trouwens een goede indicatie van de muzikale procedés van Ur. De statige piano- en baslijnen klinken klassiek, maar worden doorspekt met vervreemdende elektronische klanken. Die vervreemding speelt een grote rol, waardoor je op den duur geen klassiek of pop meer hoort, maar louter nog Ur-muziek.

Herman te Loo

Luister hier naar tracks van dit album: <http://bit.ly/szyzw4>

MELPHI
Melphi
 Eigen beheer

Bezetting:

Lotte van Drunen (voc),
 Rogier Telderman (p),
 Jurriaan Dekker (cb, bg),
 Willem van der Krabben (d).

'Try to keep my head up' zingt zangeres Lotte van Drunen in het eerste nummer van 'Melphi'. Een ep van de nieuwe band Melphi. Een band op een zoektocht, zoals iedere beginnende band. De bandleden voelen elkaar niettemin aan alsof ze al een paar jaar samen spelen. Het is mooi om te horen hoe de stem van de zangeres over de ritmesectie zweeft in een soort jazz met een heerlijk soul-tintje. Haar timing is ongelooflijk. Met haar zwoele stem voert ze je naar een andere wereld. Ook drummer Willem van der Krabben laat merken dat Melphi een band is die over soul beschikt. Bassist Jurriaan Dekker houdt alles prima in het gareel. En pianist Rogier Telderman ten slotte, klinkt kraakhelder. Zijn solo's zijn een stortvloed van emoties die hij zacht en elegant uit. De vijf nummers op de ep 'Melphi' verschillen ontzettend van kleur. Het ene is licht en warm, het andere straalt kracht en felheid uit.

Melphi streeft een internationale carrière na. Het grote publiek zullen ze wel niet bereiken, maar bij het jazzpubliek geef ik ze een goede kans. Ze hebben een eigen geluid, maar zullen er wel voor moeten vechten. Melphi nodigt de luisteraar van harte uit de band mee te maken. De vier leden zijn op zoek naar interactie en geen concert is daardoor hetzelfde. Hopelijk klinkt dat avontuurlijke ook door in het eerste volledige album van Melphi. Van dit frisse en jonge bandje, met bandleden die de 'Jacques de Leeuw Award' hebben gekregen, kunnen we dat wel verwachten. Op naar een toekomst tussen de 'bad cats'.
 (<http://www.melphimusic.com>)

Davey Schreurs

Luister hier naar tracks van dit album: <http://bit.ly/sDytZv>.

VERVOLG CD-RECENSIES

THE JAZZ STATION BIG BAND

The Jazz Station Big Band

Igloo

Bezetting:

Michel Paré, Jean-Pol Steffens, Jean-Paul Estiévenart (tp, bugel), David de Vrieze, Gilles Repond (tb), Bart de Lausnay (btb), Stephane Mercier (as, fl), Daniel Stokart (ss, as, fl, afl), Fred Delplancq (ts), Vincent Brijs (bs), François Decamps (g), Vincent Bruyninckx (p), Piet Verbist (b), Herman Pardon (d).

Het wemelt in België van de kleine, maar ook grote jazzgroepen. Bij Igloo Records is een cd van alweer een Belgische bigband verschenen: The Jazz Station Big Band. Deze bigband komt sinds 2006 maandelijks op de eerste donderdag bij elkaar in het Brusselse Jazz Station, op initiatief van trompettist Michel Paré. De musici willen, in navolging van bassist Dave Holland, stukken voor kleine groepen in een bigband-setting uitvoeren. Voor de cd 'The Jazz Station Big Band' heeft vooral initiatiefnemer Michel Paré stukken aangeleverd: zes van de tien. Zijn goedlopende bijdragen zijn rijkelijk gevuld. Bovendien heeft ieder stuk van Paré een eigen draai gekregen. Stuk voor stuk passen zijn puzzeltjes uiteindelijk steeds naadloos in elkaar. Saxofonist Stephane Mercier schreef 'Alejandre'. Een langzaam orkestraal stuk waarin het draait om de sfeer. Van bassist Piet Verbist is '7 over rock'. Een gespatieerd en stoterig stuk muziek. Hierin blijkt dat drummer Herman Pardon niet zo'n volvet geluid heeft als onze landgenoot Martijn Vink. 'Talisman' van Fred Delplancq is in 5/8, maar duidelijk anders dan 'Take Five'! De slagwerker beheerst het ritme goed en omspeelt het voortdurend. Pianist Vincent Bruyninckx soleert mooi springerig over dit oneven ritme.

De meeste leden van The Jazz Station Big Band kom je in andere Belgische bigbands niet tegen. Alleen de namen van Bart de Lausnay, de bastrombonist, en Vincent Brijs, de baritonsaxofonist duiken elders op: in het Tuesday Night Orchestra. Leider Michel Paré zat voorheen in het Brussels Jazz Orchestra. The Jazz Station Big Band is een orkest om rekening mee te houden en de cd de moeite van het beluisteren heel erg waard.

Hessel Fluitman

Luister hier naar tracks van dit album: <http://bit.ly/sUnTDA>.

FRANK WINGOLD CLAIRVOYANCE

Virtues & Vices

Double Moon Records

Bezetting:

Frank Wingold (g), Niels Klein (ts), Dietmar Fuhr (b), Jonas Burgwinkel (d).

Gitarist Frank Wingold geniet in Nederland enige bekendheid als lid van de formatie Agog (met Mark Haanstra en Joost Lijbaart) en van What's the tonic (met Johan Plomp, Miguel Martinez en Henk Zomer). Clairvoyance is zijn eigen kwartet. Daarmee nam hij in juli 2010 de cd 'Virtues & Vices' op.

Op het album staat intelligente muziek die raakt aan de hedendaagse serieuze Westerse muziek. De spanningsboog en de swing strekken zich uit over de volledige lengte van de stukken. Vooral drummer Jonas Burgwinkel heeft een groot aandeel in die spanningsboog. Hij bouwt deze samen met bassist Dietmar Fuhr op en ondersteunt 'm. Saxofonist Niels Klein trekt lange en grillige lijnen en Frank Wingold zorgt er voor dat het geluid toegankelijk wordt. Dit patroon is duidelijk te herkennen in 'Some son Song'. Op akoestische gitaar creëert Wingold daarin een aangenaam patroon en Niels Klein speelt dan heel trendy met enige valse lucht de melodie. Die 'valse lucht'-trend diende zich dus kennelijk anderhalf jaar al aan! Wingold stelt zich in het nummer uiterst dienstbaar op. Zijn akoestische gitaar klinkt ontzettend vriendelijk.

Het titelstuk van de cd, 'Virtues & Vices' is in vieren, waar overheen dan gedeeltelijk in triolen wordt gespeeld. Dat geeft een intrigerend geheel. Vooral doordat die triolen op de eerste twee tellen 'slechts' voelbaar zijn. Klein is niet bang om onder en boven de toonsoorten te spelen, zodat zijn spel wat gaat zweven en wringen. In 'Frail' past hij dat toe. Muziek op het snijpunt van jazz en hedendaagse klassieke muziek.

Hessel Fluitman

I COMPANI
The Film Music of Nino Rota
(1911-1979)

Ic Disc

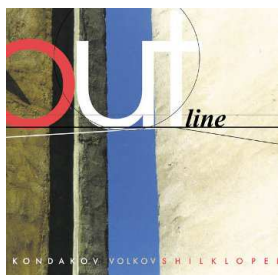
Bezetting:

Diverse bezettingen.

KONDAKOV/VOLKOV/SHILKLOPER
Outline

Leo Records

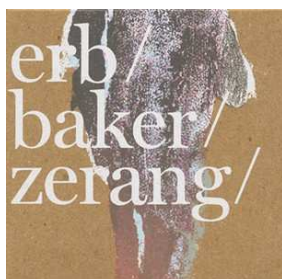
(www.leorecord.com)

Bezetting:

Andrei Kondakov (p),
 Vladimir Volkov (b),
 Arkady Shilkloper (frh, bu).

ERB/BAKER/ZERANG
Chicago Recordings
Veto Records

Bezetting:

Christoph Erb (ts, bkl),
 Jim Baker (analoge synth, p),
 Michael Zerang (perc).

VERVOLG CD-RECENSIES

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat de Italiaanse filmcomponist Nino Rota werd geboren. Dat wordt op allerlei plaatsen in Nederland herdacht, en uiteraard moest de Nijmeegse saxofonist/bandleider Bo van de Graaf een duit in het zakje doen. Al sinds de oprichting (in 1985) speelt zijn groep I Compiani met de regelmaat van de klok werk van de maestro. In de loop der tijd verschenen er al composities van Rota op de albums 'The Music of Fellini' (1985), 'Ecco!' (1988), 'Luna Triste' (1990), 'Sogni d'Oro' (1994), 'Fellini' (2004) en 'Mangiare!' (2011). Van de Graaf heeft ze nu maar eens bij elkaar gezet, en dat levert bijna 80 minuten feest voor de oren op. In diverse bezettingen speelt het ensemble muziek die Rota schreef voor films van Fellini, Visconti en Lina Wertmüller. Het lijkt erop of zijn beroemdste compositie, het thema uit 'The Godfather', er niet op staat, maar dat is niet helemaal waar. Het thema uit de film 'Fortunella' van de tamelijk onbekende regisseur Eduardo de Filippo gebruikte Rota in een ander arrangement voor Francis Ford Coppola's mafia-epos.

Herman te Loo

Waarom deze opname uit 2000 zo lang is blijven liggen, is een raadsel. Het is wel fijn dat Leo Records hem nu uitbrengt, want op 'Outline' is een uitzonderlijk trio aan het werk. Aan de instrumentbeheersing is duidelijk te horen dat ze alle drie een klassieke opleiding achter de rug hadden. Maar dat was in de Sovjet-tijd, waarin ze opgroeiden, de normaalste zaak van de wereld. Hoewel er geïmproviseerd wordt op 'Outline' is de esthetiek van de combinatie piano-bas-hoorn eerder die van klassieke muziek of volksmuziek dan van de jazz (al bevat het album wel een eigenzinnige versie van 'Sweet Georgia Brown'). En daarmee zitten we in ECM-gebied. Dat is weer niet zo vreemd, want hoornist Shilkloper heeft inmiddels de nodige titels voor dat label geproduceerd. Wat 'Outline' anders maakt dan een gemiddelde ECM-plaat is de typisch Russische ritmiek. En die is dansant en swingend, soms heupwiegend, zoals in de 6/8-cadans van 'Cradle Song' of huppelig in 'The Outing'. De muziek is subliem opgenomen, zodat we de hartslag van de contrabas, de tintelende piano en de gepolijste koperklank van de hoorn en bugel in optima forma tot ons kunnen nemen.

Herman te Loo

Improvisatie in de 21ste-eeuw is toch anders dan in de 20ste. Dat is een van de conclusies bij het beluisteren van de cd 'Chicago Recordings'. Hoewel percussionist Michael Zerang deel uitmaakt van het Chicago Tentet van saxmonster Peter Brötzmann, horen we hier geen power-freejazz. Maar de terughoudendheid en precisie van dit ad hoc-trio kenmerkt zich ook niet door de abstractie van bijvoorbeeld Derek Bailey of John Butcher. De stukken op 'Chicago Recordings' zijn zeer afwisselend, en variëren van de oersoep van stukken als 'Silur' en 'Devon' (niet toevallig de namen van geologische tijdperken) tot de bijna-melodieën die de Zwitserse rietblazer Christoph Erb op basklarinet neerzet in 'Fesch'. Vooral de analoge synthesizerklanken van Jim Baker maken de klankwereld van dit trio uniek. Maar ook de bedachtzaamheid van het drietal verdient lof. Als Baker zich aan de piano zet, speelt hij de boel nooit vol, maar laat ruimte aan zijn medespelers, een kwaliteit die de andere twee ook bezitten. Dat doet uitkijken naar de andere opnamen die Erb voor zijn eigen Veto Records in de Windy City maakte. (www.veto-records.ch)

Herman te Loo

CONCERTVERSLAGEN

HET ALZIEND OOR

Bezetting:

John Buisman (acteur, as, stritch, fl),
Keimpe de Jong (sss, ss, ts, bars, cbkl),
Arno Krijger (o),
Andreas Suntrop (g),
Arend Niks (d),
Thirza Prak (voc).

Datum en plaats:

30 november 2011,
Bellevue,
Amsterdam.

John Buisman als Roland Kirk.
(Promotiefoto)

ROLAND KIRK WAS EEN ROTTERDAMMER

Dat acteur John Buisman iets met jazz heeft, weten we al sinds de voorstelling 'Angel Eyes' over Chet Baker. Nu heeft hij op basis van een tekst van Jules Deelder een nieuwe productie gemaakt, een 'theatraal concert', zoals hij het zelf noemt: Het Alziend Oor. Buisman kruipt hiervoor deels in de huid van Roland Kirk, en de voorstelling begint dan ook in het pikke-donker. Zo krijg je als toeschouwer het idee hoe het is om blind te zijn. 'Kirk' vertelt hoe hij als jochie foute oogdruppels voor een oogontsteking kreeg, en blind werd. Een voordeel voor een muzikant, want je wordt niet meer afgeleid door wat je ziet. En van blad spelen, dat doen echte muzikanten niet. "In plaats van ogen heb ik oren. Daar staat of valt het leven mee. Klánken. M'n gehoor is m'n leven. Ik ádem met m'n oren! Ik kan zien met m'n oren. Gelukkig had ik geen oorontsteking..." Vervolgens steekt Buisman een tirade af tegen de talentenjachten op tv, met uitgerangeerde 'deskundigen' en deelnemers met een gebrek aan talent, die nooit 'muziek van vlees en bloed' zullen maken.

'Echte muziek, van vlees en bloed, dat is het thema van deze voorstelling, waarin Buisman heel behoorlijk saxofoon en fluit blijkt te kunnen spelen.'

Echte muziek, van vlees en bloed, dat is het thema van deze voorstelling, waarin Buisman heel behoorlijk saxofoon en fluit blijkt te kunnen spelen. Hij neemt zelfs de 'stritch' ter hand, de rechte altsaxofoon die Kirk bespeelde. "Ik ben Roland Kirk uit Reetketelpikkumerschans, nee, -dam." Zo gaat Buisman verder als het licht aan is. In typisch Deelderiaans, uiterst sappig Rotterdams vertelt Kirk/Buisman over muziek, en het verschil tussen muzak en 'muziek van vlees en bloed'. Tussendoor speelt een toffe band, met Rotterdammers Keimpe de Jong, Arno Krijger, Andreas Suntorp (import) en Arend Niks, eigen werk, dat wel zijn inspiratie aan Kirk dankt.

De stukken tekst vormen geen doorlopend verhaal, maar bestaan uit flarden, grappen en associatieve woordenstromen, die werken als een jazzsolo. Het was Deelder en Buisman er niet om te doen Kirk tot leven te wekken, maar een gevoel mee te geven waar Kirk voor stond. Buisman draagt er ook de beelden toe bij, met zijn waanzinnige gebreide hoge muts of panterhoofddekseel, zonnebril en aangeplakte baard. Hij tast naar de microfoons, speelt soms op twee saxofoons tegelijk, en is inderdaad zo verbaal overvloedig als Kirk dat zelf kon zijn.

Een lullig rolletje lijkt aanvankelijk voor Thirza Prak weggelegd. Ze mag de toeters aanreiken, tafeltjes en stoelen klaarzetten. Maar aan het eind van de voorstelling komt de verrassing, als ze over een begenadigde strot blijkt te beschikken. Met een vet soulnummer sluit ze het 'theatrale concert' af.

Herman te Loo

CORRECTIES OP JAZZFLITS 168 EN 167

In het vorige nummer van JazzFlits is een aantal foutjes geslopen. Ferry Haayen op pag. 1 (bij foto) moet zijn Freddy Haayen. En niet Jan van Duikeren richtte samen met Louk Boudensteyn het Rotterdam Jazz Orkest op, maar Rob van der Wouw (recensie pag. 6). In JazzFlits 167 werd in een recensie (pag. 8) opgemerkt dat Richie Beirach een Fransman is. Hij is echter Amerikaan.

VERVOLG CONCERTVERSLAGEN

BEN VAN GELDER QUINTET

Bezetting:

Ben van Gelder (as),
Aaron Parks (p),
Peter Schlamb (vib),
Rick Rosato (cb),
Craig Weinrib (d).

Datum en plaats:

20 november 2011
USVA,
Groningen.

Altsaxofonist Ben van Gelder is de jongste telg uit de Groningse muzikale Van Gelder-familie. Op zondagmiddag trad hij weer eens in Groningen aan om met zijn Amerikaanse band zijn nieuwste cd 'Frame of Reference' te promoten. Wat er aantrad was een stel jonge honden, zo weggelopen van een Amerikaans college. Ze stonden met een ongeëvenaard enthousiasme op het USVA-podium. Een soort enthousiasme dat me sterk deed denken aan de formaties van drummer Art Blakey. Die omringde zich steeds met nieuw aanstormend talent. De bebop-drummer had deze band zo bij elkaar kunnen zetten, maar in dit geval was het de 22-jarige blazer die dat deed.

Het Ben van Gelder Quintet met de leider in het midden.
(Persfoto)

Van Gelder bracht deze New Yorkse bezetting naar een dubbel-uitverkochte zaal. Hoewel op papier de leider, speelde hij verder geen overduidelijke hoofdrol. Hij liet alle ruimte over aan zijn medebandleiden, waarbij vooral de subtiliteit van pianist Aaron Parks en vibrafonist Peter Schlamb opvielen. Eenieder werd vakkundig scherp gehouden door de verrassende drummer Craig Weinrib. Hij hield het hele kwintet scherp met onverwachte wendingen in 'grooves' en ritmes. Door dat alles kwam ook leider Van Gelder uitstekend uit de verf. Hij is geen power-blazer, maar zoekt het in subtiele harmonische nuances en blijft heel mooi zoeken binnen de bebop. Behalve eigen stukken van de cd, lieten de heren ook hun voorkeur voor werk van Monk blijken.

'Ben van Gelder en zijn kwintet lieten zien dat de bebop springlevend en verre van uitgekauwd is. Deze jongens hebben nog vijftig jaar carrière voor zich en zijn nu al zo ver!'

Tegenwoordig wordt wel eens opgemerkt dat de bebop op sterven na dood is. Ben van Gelder en zijn kwintet lieten zien dat de bebop springlevend en verre van uitgekauwd is. Dit zijn jongens die nog wel vijftig jaar in hun carrière voor zich hebben en ze zijn nu al zo ver. Dat belooft wat!

Bart Hollebrandse

Volg het jazznieuws op de voet.
<http://www.twitter.com/jazzflits>

VERVOLG CONCERTVERSLAGEN

JONATHAN KREISBERG QUARTET

Bezetting:

Jonathan Kreisberg (g),
Will Vinson (as, p),
Orlando le Flemming (b),
Colin Stranahan (d).

Datum en plaats:

10 december 2011,
LantarenVenster,
Rotterdam.

Ondanks de relatief geringe bekendheid van gitarist Jonathan Kreisberg kwam een kleine honderd personen op zijn concert af. Wat zorgde dit kwartet voor een aangename verrassing! Het affiche noemde Kreisberg: '... één van de spannendste nieuwe gitaristen in de internationale jazzscene'. En terecht. Kreisberg bleek een virtuoos met veel frisse ideeën. De muziek kwam van zijn cd 'Shadowless', maar er waren ook twee standards: 'When Lights Are Low' en 'Stardust'.

Jonathan Kreisberg. (Foto: Jimmy Katz)

De gitarist keek niet naar zijn handen en trok steeds expressief met zijn gezicht. Als zijn kompanen soleerden begeleidde hij hen net zo enthousiast. Will Vinson speelde altsaxofoon én piano. Dat laatste deed hij met de saxofoon op schoot. 'Zembékiko' was volgens Kreisberg een samenvoegsel van meerdere stukken, overgoten met een Grieks getinte saus. In dit stuk sprong Vinson op vanachter de vleugel en gaf een spetterende solo op zijn altsaxofoon. Verder raakte hij de piano niet veel aan, maar op sax was hij des te sterker. Het geluid van bassist Le Flemming was nogal dof. Dat bleek achteraf te komen doordat hij na de soundcheck de microfoon had verplaatst. Misschien was hij niet zeker van zijn zaak want hij nam weinig initiatief en gaf slechts één solo. In het laatste stuk, 'The Common Climb', speelde Kreisberg met bijzondere effecten, waaronder forse galm. Hij leek een snelle fuga op een kerkorgel te spelen. Erg knap gedaan. De meeste composities eindigden bijzonder rustig. Zo ook het laatste. Daardoor leek het publiek minder behoefte aan een toegift te hebben. Kreisberg gaf er zonder aandringen wel één: 'Stardust', hij deed dat solo. Kreisberg: "Het is een mooi en rustig stuk. Dan slapen jullie beter."

Peter J. Korten

WERKING LINKS IN JAZZFLITS

In **JAZZFLITS** zijn weblinks opgenomen naar bijvoorbeeld You Tube of websites van muzikanten. Als een klik op deze links niet tot de gewenste verbinding leidt, is dit mogelijk te wijten aan een verouderde versie van Acrobat Reader. Na installatie van de nieuwste versie moet het probleem verholpen zijn.

VERVOLG CONCERTVERSLAGEN

ATOMIC

Bezetting:

Magnus Broo (tp),
Fredrik Ljungkvist (ts, bars, kl),
Håvard Wiik (p),
Ingebrigt Håker Flaten (b),
Paal Nilssen-Love (d).

Datum en plaats:

9 december 2011,
Bimhuis,
Amsterdam.

Dat er in Scandinavië ook muziek wordt gemaakt die niet past in de ECM-esthetiek, bewijst het kwintet Atomic, dat uit twee Zweden (de blazers) en drie Noren (de ritmesectie) bestaat. De groep vaart een koers die schijnbaar onverenigbare elementen toch tot een zinvol resultaat weet te verenigen. Met name de composities van pianist Håvard Wiik zijn boeiend in hun balans tussen vorm en vrijheid. Hij kiest daarbij niet voor de in de jazz gebruikelijke thema-improvisaties-themavorm. Het titelstuk van de nieuwste cd, bijvoorbeeld, 'Here Comes Everybody' (een referentie aan 'Finnegans Wake' van James Joyce), opent met een hinkstapsprong-melodie, waarna de improvisaties onderdeel uitmaken van het muzikale discours. Het zijn geen egotrips, en het gebruik van circular breathing door zowel rietblazer Ljungkvist als trompettist Broo is een hulpmiddel om een muzikaal verhaal kracht bij te zetten, en komt niet voort uit imponeergedrag.

Atomic. (Foto: Sebastian Ludvigsen)

Het vormgevoel dat uit Wiiks stukken spreekt, is geen belemmering voor flink loos gaan. Drummer Paal Nilssen-Love en bassist Ingebrigt Håker Flaten weten de boel af en toe flink op te stoken. Op zulke momenten lijkt het wel freejazz, maar dan zonder de ongebreideldeheid van het genre. Juist in de combinatie van energie en beheersing zit de kracht van Atomic. Het is dezelfde balans die ook spreekt uit de muziek van Andrew Hill, vermoedelijk een favoriet van Wiik.

Overigens is de pianist niet de enige componist in de groep. Ook Ljungkvist levert stukken aan, die wat compacter van vorm zijn, met sterke thema's, zoals het aan Ornette herinnerende 'Panama' en het warmbloedige 'Milano'. Een mooi moment in dit laatste stuk is wanneer Ljungkvist het thema blijft doorspelen terwijl de Broo er een overtuigende trompetsolo overheen zet. De Zweed is een expressieve solist, die zijn Armstrong even goed kent als zijn Don Cherry. Alle vijf de musici zijn muzikaal breed geïnformeerd, en dat biedt hun een flink palet om mooie muziek mee te schilderen. Voor wie de concerten in Nederland heeft gemist biedt het nieuwe album soelaas, want ook op cd weet Atomic te overtuigen. Op www.atomicjazz.com kunt u meer lezen over het kwintet.

Herman te Loo

GRAIG TABORN**Datum en plaats:**

8 december 2011,
OUTheater,
Groningen.

VERVOLG CONCERTVERSLAGEN

Boven Groningen woei een serieuze herfststorm op 8 december. Dat was gelukkig geen probleem voor de aan de Amerikaanse oostkust woonachtige pianist Graig Taborn. Hij trotseerde de elementen voor een soloconcert in het OUTheater. Aan Groningen heeft Taborn ongetwijfeld een speciale herinnering. Hij gaf er ooit zijn eerste Europese concert op het vaste land. Dat was in de jaren negentig, toen Taborn met saxofonist James Carter in de Oosterpoort optrad. Na dat concert ging de band terug naar Amerika, maar zonder Taborn. Hij moest twee dagen langer blijven en liep verloren maar gelukkig door Groningen rond, zijn eigen weg zoekend.

Craig Taborn. (Persfoto)

Ook in het OUTheater zocht hij zijn weg in zijn eigen ruimte. Taborn liet zien dat hij een pianist met eigen ideeën is. Hij besteedde in het eerste nummer veel tijd aan het creëren van een intiem gevoel, wat hij vooral deed met ritmische klankwaterfallen uit het lage tonenregister van de vleugel. Voor menig bezoeker deed hij daar misschien wel wat te lang over. Maar in het tweede nummer pakte hij het complete publiek volledig in. Misschien was dat nummer toegankelijker of misschien ook had hij elke luisteraar op de plek waar hij hem hebben wilde: in de 'Taborn space'! Ik hou het op het laatste. Jammer dat het OUTheater, waar hij in intieme sfeer optrad, binnenkort verleden tijd is. Het voormalige Universiteitstheater in het Harmoniegebouw draait al vijf jaar met verlies en moet de deuren sluiten.

Bart Hollebrandse

THE JAZZ CONNECTION

'BOOM'S BLUES' – EEN PERSOONLIJKE NOOT

**Wim Verbei:
Boom's Blues.
Muziek, journalistiek en vriendschap
in oorlogstijd**

Biografie.

Genaaid gebonden, rijk geïllustreerd,
groot formaat, 288 pag.
ISBN 978-90-6265-667-7

De meeste jazzliefhebbers met een annex-belangstelling voor boeken zullen inmiddels weten dat 'Boom's Blues', geschreven door Wim Verbei, een nieuw deel is in de reeks jazzboeken van Nederlandse origine. Het werk telt zo'n driehonderd pagina's glanspapier, is gebonden in een harde kaft met rechte rug en heeft een 78-toeren plaat in hoes op het voorplaat. Het ziet er aantrekkelijk uit, ligt stevig in de hand en is - om het cliché nog even voort te zetten - een aanwinst voor de boekenkast.

Auteur, ontwerpster en verdere betrokkenen van de Haarlemse uitgeverij In de Knipscheer verdienen onze lof (en klandizie). Uit de ondertitel - 'Muziek, journalistiek en vriendschap in oorlogstijd' - blijkt al dat Verbei zich niet uitsluitend tot de bluesenthousiasten richt of - in wat ruimere kring - tot de jazzfans, maar dat hij meer categorieën lezers op het oog heeft; gegadigden voor impressies uit oorlogstijd bij voorbeeld. Voor auditief ingestelde onderzoekers is er bovendien een perfect klinkende cd met 24 karakteristieke bluesopnamen aan het boek toegevoegd. Klapstuk en 25ste opname is de wonderlijk genoeg bewaard gebleven weergave van een radioprogramma uit december 1947 met Frans Boom - over wie het allemaal gaat - achter de AVRO-microfoon.

Voor wat de tekst betreft ('Boom's Blues' is ook rijk geïllustreerd), bestaat het boek uit twee delen, Verbei's uitvoerige inleiding en het eigenlijke onderzoek van Frans Boom naar zwarte Amerikaanse bluesvocalisten, zoals hij dat had willen publiceren, maar waar hij nooit aan toegekomen is. Vandaar dat de titel 'Boom's Blues' een dubbele lading heeft.

Voor mij zelf zit er nog een persoonlijke kant aan dit verhaal en dat is Verbei's behandeling van de 'Kwestie-Gilbert'. Misschien dat het u interesseert als ik daar wat dieper op in ga. Een paar jaar geleden hebben de leden van de Hot Club de Frank en ikzelf een twintigtal voorstellingen opgevoerd met als titel 'Héél de Band...'. Het betrof een denkbeeldig Nederlands swingorkestje, dat zich moest zien te handhaven in de jaren vlak vóór, tijdens en ná de Tweede Wereldoorlog. In het middendeel - waarin een concert met W.A.-controle en een opname in een foute Hilversumse studio werden gesuggereerd - kwamen de voorschriften ter sprake, die muzikanten in bezet Nederland na dienden te leven, wilden zij mogen blijven spelen. Vooral met de voordracht van die belachelijke regels hadden wij veel succes.

Deze verboden waren destijds geformuleerd door de Haagse ambtenaar W.H.A. Steensel van der Aa, die in vóóroorlogse jaren en onder de naam Will G. Gilbert, een enthousiaste redacteur was geweest van het blad Jazzwereld, het belangrijkste Nederlandse jazzperiodiek. Wat Gilbert eind jaren dertig, als zelfbenoemd musicoloog, allemaal maatgevend voor authentieke Jazzmuziek had genoemd, gebruikte hij begin jaren veertig in vrijwel dezelfde bewoordingen om duidelijk te maken wat de Nieuwe Orde juist verafschuwde en dus verbood. Nog bonter maakte hij het toen hij na de oorlog zijn oude draad weer opakte en opnieuw als Will G. Gilbert ging schrijven over 'negermuziek'. Gilbert vertaalde zelfs Marshall W. Stearns handboek over jazzmuziek, dat voor velen van ons de basis zou worden van een stapel jazzboeken.

...vervolg op de volgende pagina

Lex Lammen is [presentator/samensteller van de programma's Het Grote Geluid en The Jazz Connection op de Concertzender](#). Die zijn de klok rond te beluisteren via: <http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5>

MARSHALL W. STEARNS

JAZZ

Verleden, heden
en toekomst

MARSHALL STEARNS is in 1908 te Cambridge in Massachusetts geboren. Hij studeerde aan de Harvard en de Yale University en promoveerde aan de laatstgenoemde. Hij heeft achtereenvolgens gedieneerd aan de universiteiten van Hawaïi, Indiana en Cornell en is thans professor in de Engelse letteren aan het Hunter College. Zijn belangstelling voor de jazz kwam op in zijn latere jeugd jaren evenals die voor de Engelse literatuur, tussen welke beide hij zijn aandacht verdeelt. Hij is niet slechts een uitnemend kenner van de jazzmuziek, maar heeft deze als musicoloog en historicus met het daartoe geschikte wetenschappelijke apparaat benaderd. Hij is een van de oprichters en tevens directeur van het Institute for Jazz Studies. In 1956 vergezelde hij als artistiek interpretator Dizzy Gillespie op een tournee door het Midden-Oosten, waartoe het initiatief van de Amerikaanse regering was uitgegaan.

WILL G. GILBERT die dit boek in de Nederlandse taal bewerkte, is een van Nederlands weinige etno-musicologen. Hij maakte een speciale studie van de negermuziek in Afrika en Amerika, over welk onderwerp hij sinds 1935 veel heeft gepubliceerd in boekvorm en in tal van dagbladen. Zijn belangrijkste publicaties zijn 'Inleiding tot de buiten-Europese muziek' (Den Haag 1950) en uitvoerige etno-musicologische bijdragen in de 'Algemene Muziek Encyclopedie' (Antwerpen-Amsterdam 1957-1961).

De Prisma-uitgave uit 1961 van Marshall W. Stearns standaardwerk 'The Story of Jazz'. Vertaling: Will G. Gilbert.

VERVOLG THE JAZZ CONNECTION

Natuurlijk was Gilberts positie in Nazi-dienst wel bekend bij oudere jazzliefhebbers, maar voor ons publiek bleek zijn rol nieuw - zo bleek uit de reacties. De man was een gevaarlijke draaikont geweest en ook al hadden zijn daden geen mensenlevens gekost, hij moest - postuum - alsnog aan de schandpaal. 'Héél de Band...' zou daar een handje bij helpen.

Nu het boek van Wim Verbei is uitgekomen, duikt daar weer de wiebelige figuur van Will G. Gilbert op. Waardering voor 's mans doen en laten kan ik nog steeds niet opbrengen, mededogen gaat mij beter af. Maar eerst dat boek en zijn auteur.

Wim Verbei komt, net als wijlen Martin van Olderen of Paul Breman, uit kringen van vaderlandse bluesverzamelaars. Anders dan te verwachten valt, had je die vóór de oorlog ook al, zij het in kleinere aantallen en uiteraard met veel minder materiaal. De Amsterdamse student Frans Boom (1920-1953), jongen van goeden huize, was er één van, de schilder Eugène Brands een ander. Boom en Brands ruilden met elkaar platen en bespraken hun bevindingen. Boom had - oorlog of niet - het plan opgevat een gedegen statistisch onderzoek te doen naar de blues als emotionele uiting van de Noord Amerikaanse neger en zocht een mogelijkheid om zijn onderzoeksresultaten in boekvorm uit te laten geven. Via via (lees het boek van Verbei) kwam hij in contact met de scribent Gilbert, die ten gevolge van de bezetting steeds minder emplooi vond voor zijn schrijverijen over jazz-, dans-, hot-, blues- enz. muziek, waar hij tot dusverre van had geleefd.

Na een vergeefse sollicitatie bij de al spoedig genazificeerde omroep was Gilbert in dienst gekomen bij het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten om daar zijn krachten te wijden aan het opbouwen van een Muziekgilde. De leden daarvan - erkende Nederlandse muzikanten - zouden op een beter bestaan mogen rekenen dan vóór de oorlog gebruikelijk was, mits zij een Arische afkomst hadden en hun muziek ook. Steensel van der Aa, alias Gilbert, werd er mee belast haarfijn te definiëren welke muziek daar allemaal niet onder viel en dus verboden was. Dat hij en zijn gezin mede de oorlog doorgeholpen zouden worden door de discrete gulheid van Booms moeder, compliceerde de verhouding tussen de ondergedoken student, die ook illegaal werkzaam was en de collaborerende ambtenaar in aanzienlijke mate.

Wim Verbei heeft bij zijn speurtocht de beschikking gekregen over de bewaard gebleven briefwisseling tussen Boom en Gilbert en op basis daarvan een aantrekkelijk relaas opgebouwd. Langzamerhand wordt duidelijk dat het Boom primair te doen was om de teksten van de blues, terwijl het Gilbert ging om ritmische en harmonische structuren. Dat leverde uitvoerige discussies op, die - althans deze lezer - niet altijd blijven boeien. Het verhaal wordt interessanter zodra de aap uit de mouw komt en Boom, op aanraden van de Amerikanist en latere hoogleraar A.N.J. den Hollander, Gilberts bijdragen, waar hij aanvankelijk hoge verwachtingen van koesterde, als onvolledig, onzorgvuldig en onwetenschappelijk begint af te wijzen. De standpunten van de onderduiker en de ambtenaar, die ook nog een ruim jaar muziekredacteur bij 'Het Volk' in Amsterdam was, maar daar wegens bedrog werd ontslagen, krijgen geleidelijk een vinniger toon totdat de correspondentie stopt.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Wim Verbei sprak bij het VPRO-programma OVT over zijn boek.

Bekijk dat gesprek hier:

<http://bit.ly/sG87si>

VERVOLG THE JAZZ CONNECTION

Pas na de bevrijding komt die weer op gang. Gilbert zit verlegen om toestemming van de commissie die journalisten moet zuiveren en heeft bewijsstukken nodig dat hij bij zijn werkzaamheden voor Cultuurkamer en Het Volk toch ook goede daden heeft verricht of in elk geval niemand heeft verraden. Hij wijst Boom er op dat hun gezamenlijke bluesproject dan pas op de rails gezet kan worden. Eind 1947 is het zo ver, Gilbert is gezuiverd. Maar zonder Boom daar van in kennis te stellen, benut hij zijn herwonnen positie om zo snel als mogelijk is een 'tweede belangrijk gewijzigde druk' te laten verschijnen van 'Jazzmuziek, Inleiding tot de Volksmuziek der Noord-Amerikaanse Negers', dat hij eind jaren dertig al samen met Constantin Poustochkine had geschreven. De 'belangrijke wijzigingen' zitten onder meer in het hoofdstuk over de blues, dat Gilbert herschreef naar de opvattingen en de voorlopige tekst van Boom. Een brouille was het gevolg. Ieder van de heren ging zijns weegs. Boom studeerde af, kwam in de diplomatieke dienst te werken en vertrok met zijn bluesmanuscript naar Indonesië. In 1953 werd hij daar het slachtoffer van een polio-epidemie op Celebes. Will Gilbert werd perschef van de Maatschappij Zeebad, schreef hier en daar over ethnologisch-muzikale onderwerpen en overleed in 1967. En hoe ging het verder met het manuscript, zult u vragen. Tja, daarvoor moet u bij Wim Verbei zijn. Beschouw het bovenstaande als een aanbeveling.

Lex Lammen

EINDEJAARSJAZZ

BROKKEN OUD & NIEUW FESTIVAL

Bimhuis, Amsterdam

31 december 2011

(<http://www.corrievanbinsbergen.com>)

19:45 DOCUFILM

'Improvising Hands Improvising Minds'
van Bernadette van Beurten

20:30 OUD & NIEUW ESTAFETTE

Eric Vaarzon Morel, gitaar; Tatiana Koleva, vibrafoon/slagwerk & Rutger van Otterloo, sopraansax.

Jochem Braat, piano & Wilbert de Joode, bas.

Stan Diego Duo: Una Bergin, voc & Stan Vreeken, zang/ukelele.

Wouter Vroege, trompet & Corrie van Binsbergen, gitaar.

Alan Purves, percussie; Sean Bergin, sax/zang/ukelele & Anne Koene, harp.

22:00 TOON TELLEGEN & HET WISSELEND TOONKWINTET

Toon Tellegen, verteller; Corrie van Binsbergen, gitaar; Albert van Veenendaal, piano; Joost Buis, trombone/lapsteel; Hein Offermans, bas; Alan Purves, drums/percussie.

22:30 ASTRONOTES

Joost Buis trombone/lapsteel Felicity Provan trompet Frans Vermeerssen saxen Achim Kaufmann piano Wilbert de Joode bas Michael Vatcher, Alan Purves drums/percussie

23:25 KNALPOT

Raphael Vanoli, gitaar/elektronica; Gerri Jäger, drums/elektronica.

0:30 DJ PLUTONES

WINTERREISE 5

Paradiso, Amsterdam

26 december 2011

(<http://bit.ly/t97bFj>)

Met: Yuri Honing Acoustic Quartet, Torre Florim, Roos.

DE BESTE CD'S VAN 2011**GRAMMY NOMINATIES JAZZ**Best Improvised Jazz Solo**All Or Nothing At All**

Randy Brecker, soloist

CD **The Jazz Ballad Song Book**

Randy Brecker With DR Big Band

You Are My Sunshine

Ron Carter, soloist

CD **This Is Jazz**

Harrison, Carter & Cobham

500 Miles High

Chick Corea, soloist

CD **Forever**

Corea, Clarke & White

Work

Fred Hersch, soloist

CD **Alone At The Vanguard****Sonnymoon For Two**

Sonny Rollins, soloist

CD **Road Shows Vol. 2**Best Jazz Vocal Album**'Round Midnight**

Karrin Allyson

The Mosaic Project

Terri Lyne Carrington & Various Artists

The Gate

Kurt Elling

American Road

Tierney Sutton Band

The Music Of Randy Newman

Roseanna Vitro

Best Jazz Instrumental Album**Bond: The Paris Sessions**

Gerald Clayton

Forever

Corea, Clarke & White

Alone At The Vanguard

Fred Hersch

Bird Songs

Joe Lovano/Us Five

Road Shows Vol. 2

Sonny Rollins

Timeline

Yellowjackets

Best Large Jazz Ensemble Album**The Jazz Ballad Song Book**

Randy Brecker With DR Big Band

The Good Feeling

Christian McBride Big Band

40 Acres And A Burro

Arturo O'Farrill

& The Afro Latin Jazz Orchestra

Legacy

Gerald Wilson Orchestra

Alma Adentro:**The Puerto Rican Songbook**

Miguel Zenón

*De Grammy Awards worden op 12 februari 2012 uitgereikt in Los Angeles.***DE BESTE CD'S VAN 2011****VIJF STERREN DOWNBEAT****Paul van Kemenade** **Close Enough**

Preservation Hall Jazz Band/

Del McCoury Band

[American Legacies](#)

Brian Lynch

[Unsung Heroes](#)

Karrin Allyson

['Round Midnight](#)

Tá Lam 11

[Mingus!](#)

Tierney Sutton Band

[American Road](#)**JAZZISM MAGAZINE (selectie)**

Adele

21

[Charles Bradley](#)[No Time For Dreaming](#)[Ambrose Akinmusire](#)[When The Heart Emerges Glistening](#)[James Blake](#)[James Blake](#)**Paul van Kemenade****Close Enough****Kytecrash****Kytecrash****JAZZWISE MAGAZINE (UK)****1 Gregory Porter**

Water

2 Ambrose Akinmusire[When The Heart Emerges Glistening](#)**3 Marius Neset**[Golden Xplosion](#)**4 Kurt Elling**[The Gate](#)**5 Stan Tracey Quartet**[A Child's Christmas In Wales](#)**6 Jeremy Pelt**[The Talented Mr. Pelt](#)**7 The Impossible Gentlemen**[The Impossible Gentlemen](#)**8 Gretchen Parlato**[The Lost And Found](#)**9 Keith Jarrett**[Rio](#)**10 Kit Downes Trio**[Quiet Tiger](#)**Reissues:****1 Tubby Hayes**[Tubby's New Groove](#)**2 Phil Seamen**[Seamen's Mission](#)**3 Joe Harriott**[The Joe Harriott Story](#)**4 Miles Davis**[Live In Europe 1967 The Bootleg Series Vol 1](#)**5 Weather Report**[Live in Berlin 1975](#)**Ornette Coleman Quartet**[The 1987 Hamburg Concert](#)**NPR MUSIC (Recommended by NPR Music Staff)**

Captain Black

[Captain Black Big Band](#)

Gretchen Parlato

[The Lost And Found](#)

Miguel Zenon

[Alma Adentro; Puerto Rican Songbook](#)

Sonny Rollins

[Road Shows Vol 2](#)**GRAND PRIX DU DISQUE JAZZ 2011 (Académie Charles Gros)**[Ambrose Akinmusire](#)[When The Heart Emerges Glistening](#)**= Nederlandse productie**

JAZZWEEK TOP DRIE

Datum: 12 december 2011

1. **CHRISTIAN McBRIDE BIG BAND**
The Good Feeling (Mack Avenue)
2. **GEORGE BENSON**
Guitar Man (Concord Jazz)
3. **TAKUYA KURODA**
Ed-ge (Eigen beheer)

De JazzWeek Jazz Top Drie [geeft een overzicht van de meest gedraaide albums op de Noord-Amerikaanse jazzradio; \(www.jazzweek.com\)](http://www.jazzweek.com).

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzmagazine voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredacteur:** Hans van Eeden. **Eindredactie:** Lo Reizevoort en Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Tom Beetz, Paul Blair (New York), Hessel Fluitman, Bart Hollebrandse, Frank Huser, Hans Invernizzi, Peter J. Korten, Lex Lammen, Herman te Loo en Jan J. Mulder. **Fotografie:** Tom Beetz en Joke Schot. **Website:** Henk de Boer. **Logo:** Het **JAZZFLITS**-logo is een ontwerp van Remco van Lis. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. Een abonnee krijgt bericht als een nieuw nummer op de website staat. **Adverteren:** Het is niet mogelijk om in **JAZZFLITS** te adverteren. **Adres(post):** Het postadres van **JAZZFLITS** is per e-mail bij ons op te vragen. **Adres(e-mail):** Het e-mailadres van **JAZZFLITS** is jazzflits@gmail.com. **Bijdragen:** **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Productie:** **JAZZFLITS** wordt geproduceerd door De Juiste Tekst (www.dejuistetekst.nl). **Vrijwaring:** Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

VARIA

Zangeres Jalise Romy (links) won de Jazz below the Sea Talent Award 2011. (Persfoto)

JAZZ BELOW THE SEA TALENT AWARD

In de eerste maanden van 2012 strijden in Almere negen formaties strijden om de Jazz below the Sea Talent Award. In drie voorrondes (op 20 januari, 17 februari en 16 maart) worden drie finalisten gekozen. Die treffen elkaar op 27 april in de finale. De winnaar van de finale mag een cd opnemen en optreden tijdens het Jazz below the Sea Festival in september 2012. De wedstrijd vindt plaats in Grand café de Havenkom in Almere Haven. Deelname staat open voor alle jazztalenten uit Almere en vijftig kilometer rondom. Deelnemers mogen geen beroepsmuzikant zijn, studenten aan conservatoria en andere opleidingen zijn welkom, mits niet afgestudeerd. Inschrijven kan nog tot 1 januari 2012. Eerdere winnaars van de Jazz below the Sea Talent Award waren Jalise Romy (2011) en Jamy Westerveld (2010). (<http://www.jazzbelowthesea.nl>)

TINEKE POSTMA KWARTET PUFT UIT...

Het kwartet van saxofoniste Tineke Postma speelde 26 november in LantarenVenster te Rotterdam. Na afloop van het optreden maakte Joke Schot deze foto in de kleedkamer. Vlnr: Marc van Roon (p), Martijn Vink (d), Tineke Postma en Frans van der Hoeven (b).